

**RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE NOWOTARSKIM**

W 2014 ROKU

Opracowanie:
Powiatowy Urząd Pracy

Nowy Targ, marzec 2015

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	2
2. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).....	5
2.1 STRUKTURA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW	5
2.2 ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWALE BEZROBOCIE.....	9
2.3 NAPŁYW BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW	11
3. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).....	13
3.1 NAPŁYW OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW.....	14
3.2 NAPŁYW OFERT PRACY WEDŁUG SEKCJI PKD	17
4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH, W RÓWNOWADZE I NADWYŻKOWYCH	18
4.1 ZAWODY DEFICYTOWE	18
4.2 ZAWODY W RÓWNOWADZE.....	20
4.3 ZAWODY NADWYŻKOWE	20
5. PODSUMOWANIE.....	22
6. SPIS WYKRESÓW I TABEL	24

1. WSTĘP

Niniejszy raport – o charakterze diagnostycznym - został przygotowany w oparciu o tabele wynikowe dostępne na stronie internetowej: www.mz.praca.gov.pl.

W dobie gospodarki rynkowej coraz większego znaczenia nabiera konieczność dostosowywania podaży zasobów pracy do pojawiającego się popytu. Podaż stanowią pracownicy oraz osoby poszukujące pracy i bezrobotni wraz ze swoimi kwalifikacjami, natomiast sfera popytu kreowana jest przez pracodawców. To oni tworzą miejsca pracy, a tym samym poszukują odpowiednio kwalifikowany personel.

W celu dostosowywania strumienia podaży do popytu na pracę należy prowadzić cykliczne, wieloaspektowe badania rynku pracy. W tym celu opracowano w 2003r. w *Departamencie Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej* założenia metodologii wyodrębniania zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych definiowany jest jako proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowanie na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych¹. Tym samym wyraźnie zaakcentowano to, iż monitoring można wykorzystać przy stawianiu prognoz dotyczących zmieniającego się popytu na pracę. Jednakże, co należy podkreślić, prognozy te mogą mieć jedynie charakter prognoz krótkookresowych. Wynika to z dużej dynamiki następujących zmian na rynku pracy – szczególnie w układzie lokalnym.

Podstawowe pojęcia w przyjętej metodologii to: zawód deficytowy, nadwyżkowy i w równowadze. Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Z **zawodem nadwyżkowym** będziemy mieli wówczas do czynienia, gdy na rynku występuje na niego mniejsze zapotrzebowanie w stosunku do liczby poszukujących zatrudnienia w tym zawodzie. Natomiast **zawód w równowadze** to ten, na który występuje na danym rynku bardzo zbliżone zapotrzebowanie w stosunku do liczby osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

¹Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, Warszawa 2003., s. 6.

Zgodnie z przyjętymi zaleceniami metodologicznymi, do podstawowych celów realizacji monitorowania rynku pracy przez publiczne służby zatrudnienia w zakresie wyodrębniania zawodów deficytowych i nadwyżkowych można zaliczyć²:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnych, regionalnych i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych,
- bieżąca korekta poziomu, struktury, treści kształcenia zawodowego i ustawicznego,
- usprawnienie poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich zatrudnienia.

Podstawą do sporządzenia analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest **klasyfikacja zawodów i specjalności**, wprowadzona do powszechnego użycia rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 kwietnia 2010 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U.Nr 82 poz.537). Klasyfikacja zawodów jest pięciopoziomowym, hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem 1770 zawodów i specjalności. Obejmuje ona 10 wielkich grup zawodowych (kod 1-cyfrowy), 30 dużych grup zawodowych (kod 2-cyfrowy), 116 grup średnich (kod 3-cyfrowy), 392 grupy elementarne (kod 4-cyfrowy) i 1770 zawodów i specjalności (kod 6-cyfrowy).

Zawód w klasyfikacji zawodów i specjalności zdefiniowany został jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów. Zawód może dzielić się na specjalności. **Specjalność** jest wynikiem podziału pracy w ramach zawodu, zawiera części o podobnym charakterze (związanych z wykonywaną funkcją lub przedmiotem pracy), wymagających pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności, zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

²Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, Warszawa 2003., s. 9.

Umiejętność z kolei określono jako sprawdzoną możliwość wykonania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu (specjalności), natomiast przez *kwalfikacje zawodowe* rozumiane są układy wiedzy i umiejętności wymagane do realizacji składowych zadań zawodowych.

Podstawowym źródłem informacji, które zostały wykorzystane w niniejszym raporcie diagnostycznym są przetworzone dane statystyczne gromadzone przez PUP w Nowym Targu, a w szczególności:

- a. załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS-01 – *Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy* – stan na 31.12.2014 r.
- b. załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 – *„Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”* – stan za okres 31.12.2014 r.

Dane statystyczne zgromadzone w załączniku nr 3 stanowiły merytoryczną podstawę do określania natężenia deficytu bądź nadwyżki poszczególnych zawodów. Aby zdiagnozować specyfikę lokalnego rynku pracy w ujęciu zastanych danych statystycznych większość analiz przeprowadzono na poziomie poszczególnych zawodów (kody sześciocyfrowe).

2. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

2.1 STRUKTURA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW

Bezrobocie w powiecie nowotarskim w 2014 roku spadło. Stopa bezrobocia na koniec grudnia osiągnęła poziom 13,3%, w tym samym czasie w województwie i kraju wyniosła 9,9% i 11,5%.

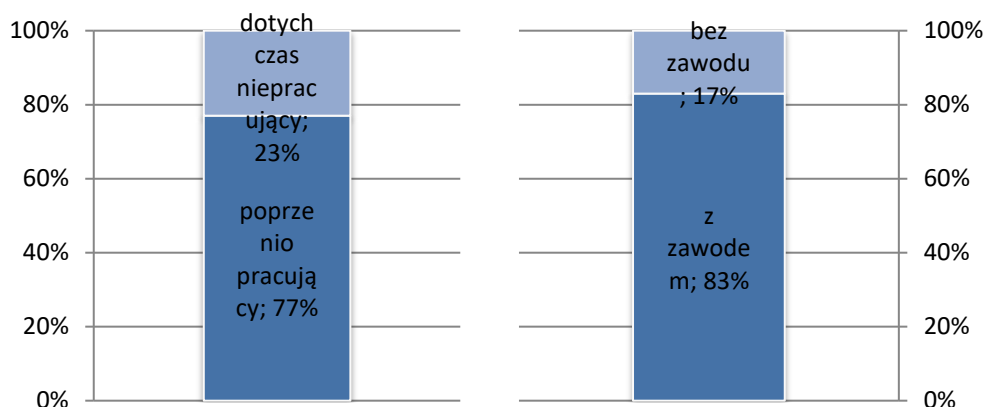
Na koniec 2014 roku w powiecie nowotarskim były zarejestrowane **8752 osoby bezrobotne**. W porównaniu do 2013 roku liczba zarejestrowanych spadła o 12%.

Bezrobotnych cechuje niski poziom wykształcenia – 5217 osób (60%) nie posiadało średniego wykształcenia. Są to głównie osoby młode – do 34 roku życia, które stanowią 43% zarejestrowanych w grupie, a połowa osób bez wykształcenia średniego przebywa w rejestrze bezrobotnych ponad 12 miesięcy. Wykształceniem wyższym legitymowało się 10% zarejestrowanych.

Spośród zarejestrowanych bezrobotnych, **dotychczas nie pracowało** 2026 osób. Na koniec 2014 roku stanowili oni 23% zarejestrowanych ogółem (rok 2013 – 24% zarejestrowanych).

W kategorii osób **poprzednio pracujących** było zarejestrowanych 6726 osób. W 2014 roku ich odsetek w ogólnej liczbie zarejestrowanych wyniósł 77%, i był wyższy niż w 2013 roku. Wśród osób poprzednio pracujących najwięcej osób ostatnio pracowało w sekcjach: handel hurtowy detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 25%, przetwórstwo przemysłowe – 17% oraz budownictwo – 18%.

Wykres 1 Struktura osób bezrobotnych – stan na dzień 31.12.2014

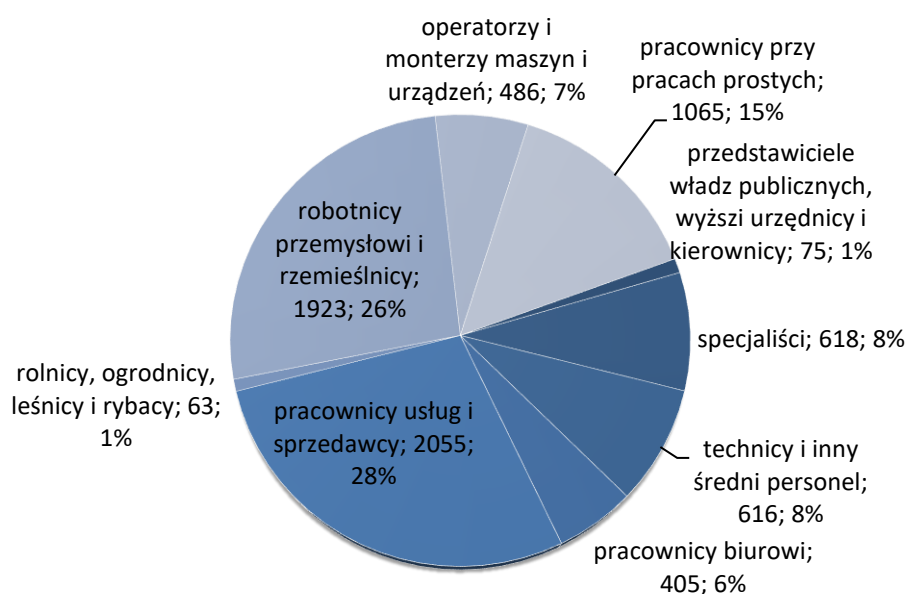
Grupa osób bezrobotnych **bez zawodu** obejmuje osoby spełniające jednocześnie dwa warunki: nieposiadające świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego oraz nieposiadające udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 6 miesięcy w tym samym

zawodzie. Zgodnie z wymienionymi kryteriami w grupie „bez zawodu” ujęte są również osoby, które ukończyły licea ogólnokształcące i licea profilowane.

Na koniec 2014 roku było zarejestrowanych 1446 osób bez zawodu. W stosunku do roku poprzedniego liczba osób bez zawodu spadła o 294 osoby, tj. o 17%, a ich udział procentowy w ogółem zarejestrowanych, w porównaniu do sytuacji sprzed roku, spadł o 1,0 punktu procentowego. Większość zarejestrowanych to mężczyźni (51%).

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych **posiadających zawód** wyniosła 7306 osób. W stosunku do danych sprzed roku spadła o 893 osoby, tj. o 11%.

Wykres 2 Struktura osób bezrobotnych według wielkich grup zawodowych – stan na 31.12.2014

Źródło: PUP Nowy Targ

Wśród wielkich grup zawodowych najliczniejszymi były grupy: 5- *pracownicy usług i sprzedawcy* oraz 7- *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy*. Łącznie wywodzi się z nich 54% bezrobotnych zarejestrowanych z zawodem.

Tabela 1 Lista zawodów, w których zarejestrowanych było co najmniej 40 osób – stan na 31.12.2014

Lp	Kod zawodu	Zawód	Ogółem	w tym		udział procentowy	
				kobiety	absolwenci	kobiety	absolwenci
1.	522301	Sprzedawca*	932	808	12	86,7	1,3
2.	931301	Robotnik budowlany	379	1	1	0,3	0,3
3.	835001	Flisak - retman	227	0	7	0,0	3,1
4.	512002	Kucharz małej gastronomii*	175	115	2	65,7	1,1
5.	515303	Robotnik gospodarczy	153	38	1	24,8	0,7
6.	514101	Fryzjer*	152	147	36	96,7	23,7
7.	711202	Murarz*	149	1	20	0,7	13,4
8.	941201	Pomoc kuchenna	136	131	2	96,3	1,5
9.	512001	Kucharz*	135	111	0	82,2	0,0
10.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych*	132	0	32	0,0	24,2
11.	711501	Cieśla*	129	0	3	0,0	2,3
12.	752205	Stolarz*	128	0	7	0,0	5,5
13.	753105	Krawiec*	116	99	0	85,3	0,0
14.	513101	Kelner*	109	104	3	95,4	2,8
15.	432103	Magazynier	107	13	0	12,1	0,0
16.	411004	Technik prac biurowych*	77	69	0	89,6	0,0
17.	311204	Technik budownictwa*	72	7	33	9,7	45,8
18.	911207	Sprzątaczką biurowa	72	71	0	98,6	0,0
19.	753303	Szwaczka	71	71	1	100,0	1,4
20.	753605	Obuwnik przemysłowy	70	48	0	68,6	0,0
21.	522103	Właściciel małego sklepu	65	31	1	47,7	1,5
22.	751201	Cukiernik*	62	43	3	69,4	4,8
23.	722204	Ślusarz*	61	0	0	0,0	0,0
24.	741103	Elektryk*	54	0	13	0,0	24,1
25.	723105	Mechanik samochodów osobowych	51	0	6	0,0	11,8
26.	751204	Piekarz*	50	8	2	16,0	4,0
27.	331403	Technik ekonomista*	48	40	10	83,3	20,8
28.	711502	Cieśla szalunkowy	47	0	0	0,0	0,0
29.	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	46	0	0	0,0	0,0
30.	911203	Pokojowa	44	44	1	100,0	2,3
31.	216101	Architekt	41	21	20	51,2	48,8
32.	753106	Kuśnierz*	41	5	0	12,2	0,0
33.	832202	Kierowca samochodu dostawczego	41	0	0	0,0	0,0
34.	242222	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	40	28	5	70,0	12,5
35.	753602	Obuwnik*	40	16	0	40,0	0,0
Razem			4252	2070	221	48,7	5,2
Razem z zawodem			7306	3413	457	46,7	6,3
Bez zawodu			1446	706	186	48,8	12,9
Ogółem zarejestrowani			8752	4119	643	47,1	7,3

Źródło: PUP Nowy Targ

W ogólnej liczbie zarejestrowanych osób z zawodem, 58% stanowiły osoby należące do zawodów, w których w grudniu 2014 roku było zarejestrowanych co najmniej 40 osób.

Najliczniejsze zawody skupiają się w trzech dużych grupach, są to: *sprzedawcy i pokrewni* (23%), *pracownicy usług osobistych* (17%), *robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni* (14%).

Na liście najliczniejszych zawodów figurują dwa zawody wymagające wyższego wykształcenia. Są to: *architekt* oraz *specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych*, do wykonywania którego uprawnionych było łącznie 81 osób bezrobotnych.

Z zawodów wymagających co najmniej średniego wykształcenie dominują zawody: *technik prac biurowych* – 77 osób, *technik budownictwa* – 72 osoby oraz *technik ekonomista* – 48 osób.

Pozostałe zawody nie wymagają wysokich kwalifikacji, w których pierwszą pozycję zajmuje *sprzedawca* – 932 osoby, a następnie: *robotnik budowlany* – 379 osób, *flisak-retman* – 227 osób.

W zawodach generujących największe bezrobocie blisko 50% stanowiły **kobiety**. Zdecydowany, ponad 90%-wy udział, mają w zawodach: *fryzjer, pomoc kuchenna, kelner, sprzątaczką biurową, szwaczka, pokojowa*. Spośród osób bez zawodu kobiety stanowią 49%.

Lista najliczniejszych zawodów w ostatnim roku niewiele się zmieniła. Zmianie uległa jednak liczba zarejestrowanych osób w danym zawodzie, co przedstawia poniżej zamieszczona tabela.

Tabela 2 Zawody bezrobotnych według liczby osób zarejestrowanych (co najmniej 40 osób) – stan na 31.12.2013 i 31.12.2014

Lp	Kod zawodu	Zawód	2014	różnica 2014-2013		2013
				ilość osób	%	
1.	522301	Sprzedawca*	932	-132	-12,4	1064
2.	931301	Robotnik budowlany	379	-53	-12,3	432
3.	835001	Flisak - retman	227	7	3,2	220
4.	512002	Kucharz małej gastronomii*	175	-56	-24,2	231
5.	515303	Robotnik gospodarczy	153	-27	-15,0	180
6.	514101	Fryzjer*	152	-8	-5,0	160
7.	711202	Murarz*	149	-21	-12,4	170
8.	941201	Pomoc kuchenna	136	10	7,9	126
9.	512001	Kucharz*	135	-21	-13,5	156
10.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych*	132	-12	-8,3	144
11.	711501	Cieśla*	129	13	11,2	116
12.	752205	Stolarz*	128	-48	-27,3	176
13.	753105	Krawiec*	116	-58	-33,3	174
14.	513101	Kelner*	109	-15	-12,1	124
15.	432103	Magazynier	107	-24	-18,3	131
16.	411004	Technik prac biurowych*	77	-23	-23,0	100
17.	311204	Technik budownictwa*	72	-5	-6,5	77
18.	911207	Sprzątaczką biurową	72	-12	-14,3	84

19.	753303	Szwaczka	71	-10	-12,3	81
20.	753605	Obuwnik przemysłowy	70	-13	-15,7	83
21.	522103	Właściciel małego sklepu	65	1	1,6	64
22.	751201	Cukiernik*	62	2	3,3	60
23.	722204	Ślusarz*	61	-23	-27,4	84
24.	741103	Elektryk*	54	14	35,0	40
25.	723105	Mechanik samochodów osobowych	51	-20	-28,2	71
26.	751204	Piekarz*	50	-15	-23,1	65
27.	331403	Technik ekonomista*	48	-12	-20,0	60
28.	711502	Cieśla szalunkowy	47	-12	-20,3	59
29.	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	46	-13	-22,0	59
30.	911203	Pokojowa	44	-11	-20,0	55
31.	216101	Architekt	41	18	78,3	23
32.	753106	Kuśnierz*	41	-14	-25,5	55
33.	832202	Kierowca samochodu dostawczego	41	-1	-2,4	42
34.	242222	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	40	-17	-29,8	57
35.	753602	Obuwnik*	40	14	53,8	26
Razem			4252	-597	-12,3	4849
Razem z zawodem			7306	-893	-10,9	8199
Bez zawodu			1446	-294	-16,9	1740
Ogółem zarejestrowani			8752	-1187	-11,9	9939

Źródło: PUP Nowy Targ

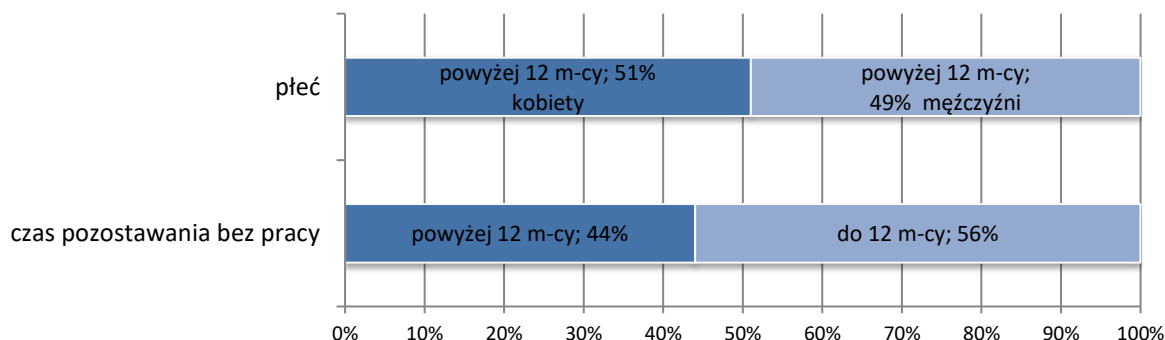
Spadek liczby zarejestrowanych odnotowany został w 27 najliczniejszych zawodach. Najwyższy dotyczył zawodów: *krawiec* – o 33,3% i *specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych* – o 29,8%. W pozostałych zawodach wystąpił wzrost liczby zarejestrowanych, największy w zawodzie *architekt* – o 78,3%.

Na koniec 2014 roku były zarejestrowane 643 osoby, które **ukończyły naukę w szkole do 12 miesięcy przed dniem zarejestrowania**. Osoby z kategorii „bez zawodu” stanowiły 29% zarejestrowanych absolwentów. Co trzeci absolwent posiadał kwalifikacje do wykonywania zawodu z listy najliczniejszych. Należy do nich przede wszystkim *fryzjer, technik budownictwa, mechanik pojazdów samochodowych*.

2.2 ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWALE BEZROBOCIE

Na koniec 2014 roku, spośród osób wcześniej pracujących 47% pozostawało w rejestrze bezrobotnych ponad 12 miesięcy. Porównując do sytuacji sprzed roku, liczba zarejestrowanych w tej grupie spadła z 3151 osób do 2964 osób, tj. o 6%.

Wykres 3 Bezrobotni poprzednio pracujący według czasu pozostawania bez pracy – stan na 31.12.2014

Zawody osób generujących długotrwałe bezrobocie pokrywają się z zawodami najliczniej reprezentowanymi przez bezrobotnych. W poszczególnych zawodach ich udział procentowy w ogólnej liczbie zarejestrowanych był zróżnicowany. Najwyższy wystąpił w zawodzie *robotnik gospodarczy i obuwnik przemysłowy* – po 63%, natomiast najniższy w zawodzie *kucharz małej gastronomii* – 31%.

Tabela 3 Zawody długotrwałe bezrobotnych według liczby osób zarejestrowanych (30 osób i więcej) – stan na 31.12.2013 i 31.12.2014

Lp	Kod zawodu	Zawód	Osoby bezrobotne wcześniej pracujące			
			2014 zarejestrowani >12 mies	różnica 2014-2013		2013 zarejestrowani >12 mies.
				w osobach	w %	
1.	522301	Sprzedawca*	451	-5	-1,1	456
2.	931301	Robotnik budowlany	146	-6	-3,9	152
3.	515303	Robotnik gospodarczy	96	-3	-3,0	99
4.	711202	Murarz*	64	8	14,3	56
5.	753105	Krawiec*	64	-28	-30,4	92
6.	941201	Pomoc kuchenna	60	4	7,1	56
7.	752205	Stolarz*	59	10	20,4	49
8.	512002	Kucharz małej gastronomii*	54	-6	-10,0	60
9.	432103	Magazynier	52	7	15,6	45
10.	514101	Fryzjer*	52	-7	-11,9	59
11.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych*	51	7	15,9	44
12.	512001	Kucharz*	49	-11	-18,3	60
13.	513101	Kelner*	47	2	4,4	45
14.	411004	Technik prac biurowych*	45	0	0,0	45
15.	753605	Obuwnik przemysłowy	44	-5	-10,2	49
16.	911207	Sprzątaczką biurową	43	-5	-10,4	48
17.	753303	Szwaczka	42	-6	-12,5	48
18.	722204	Ślusarz*	32	-10	-23,8	42
Razem			1451	-54	-3,6	1505

Źródło: PUP Nowy Targ

Największy spadek liczby bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, wystąpił w zawodach:

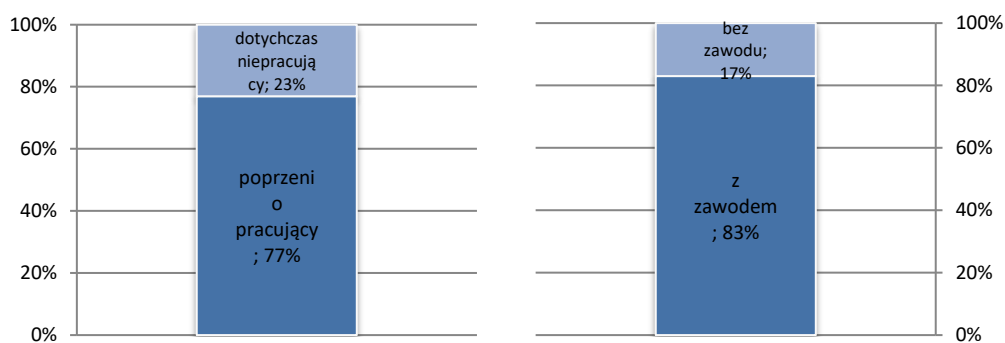
- krawiec – 30,4%,
- ślusarz – 23,8%,
- kucharz – 18,3%.

2.3 NAPŁYW BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW

W 2014 roku zarejestrowały się łącznie **9046 osób** bezrobotnych. Było to o 7% mniej niż rok wcześniej. Wśród zarejestrowanych mężczyźni stanowili 55%, mieszkańcy wsi – 68%.

W omawianym okresie zarejestrowało się 2106 osób które do dnia rejestracji nigdzie **nie pracowały**. Stanowiły one ponad 23% wszystkich rejestracji. Udział procentowy osób dotychczas niepracujących w ogółem rejestrujących się, w stosunku do roku ubiegłego był niższy o 0,4 punktu procentowego. Tyle samo wzrósł odsetek rejestrujących się osób **wcześniej pracujących**. Spośród 6940 zarejestrowanych osób poprzednio pracujących, w większości byli mężczyźni. Najliczniej rejestrowały się osoby zwolnione z następujących działów gospodarki narodowej: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 22%, budownictwo – 20%, przetwórstwo przemysłowe – 14%, działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 10%.

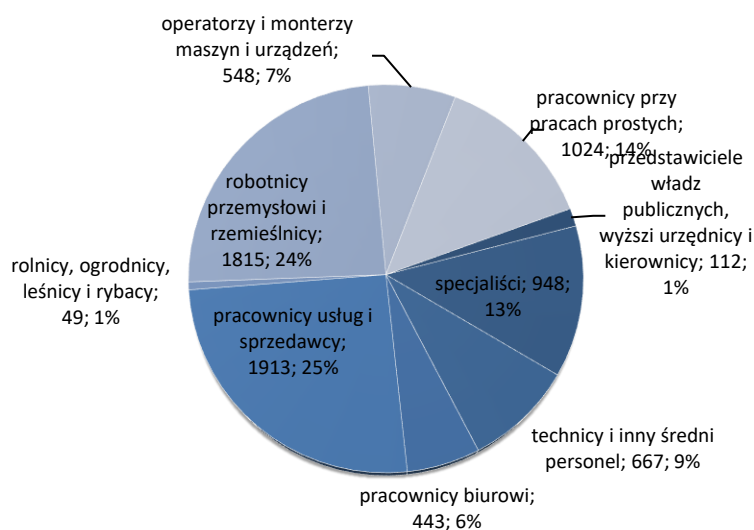
Wykres 4 Struktura osób bezrobotnych rejestrujących się w 2014 roku

Źródło: PUP Nowy Targ

Grupa osób rejestrujących się **bez zawodu** obejmuje 1527 osób. W porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego, ich udział procentowy w ogółem zarejestrowanych spadł o 1,2 punktu procentowego. Tyle samo wzrósł odsetek nowozarejestrowanych osób **z zawodem**, grupa ta w 2014 roku liczyła 7519 osób. W wielkich grupach zawodowych ich udział rozłożył się następująco:

Wykres 5 Napływ bezrobotnych według wielkich grup zawodów w 2014 roku

Źródło: PUP Nowy Targ

Wśród wielkich grup najliczniejszą jest grupa 5- *pracownicy usług i sprzedawcy*, z której najwięcej rejestrowało się: sprzedawców – 750 osób, fryzjerów – 175 osób, kucharzy małej gastronomii – 140 osób, kelnerów – 125 osób.

Tabela 4 Lista zawodów, w których zarejestrowało się co najmniej 50 osób – 2013 i 2014 rok

Lp	Kod zawodu	Zawód	2014	różnica 2014-2013		2013
				ilość osób	%	
1.	522301	Sprzedawca*	850	-83	-8,9	933
2.	931301	Robotnik budowlany	423	-36	-7,8	459
3.	835001	Flisak - retman	261	17	7,0	244
4.	711501	Cieśla*	243	14	6,1	229
5.	514101	Fryzjer*	175	25	16,7	150
6.	711202	Murarz*	154	-28	-15,4	182
7.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych*	142	-13	-8,4	155
8.	512002	Kucharz małej gastronomii*	140	-48	-25,5	188
9.	513101	Kelner*	125	-1	-0,8	126
10.	941201	Pomoc kuchenna	123	14	12,8	109
11.	512001	Kucharz*	120	-17	-12,4	137
12.	752205	Stolarz*	119	-55	-31,6	174
13.	432103	Magazynier	112	-29	-20,6	141
14.	515303	Robotnik gospodarczy	88	-32	-26,7	120
15.	753105	Krawiec*	77	-37	-32,5	114
16.	311204	Technik budownictwa*	76	-5	-6,2	81
17.	216101	Architekt	71	34	91,9	37
18.	411004	Technik prac biurowych*	69	2	3,0	67
19.	741103	Elektryk*	66	24	57,1	42
20.	711502	Cieśla szalunkowy	56	-52	-48,1	108
21.	832202	Kierowca samochodu dostawczego	55	-10	-15,4	65
22.	911207	Sprzątaczką biurowa	55	-2	-3,5	57
23.	228301	Fizjoterapeuta	54	-8	-12,9	62
24.	522103	Właściciel małego sklepu	53	-5	-8,6	58

25.	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	53	-12	-18,5	65
26.	331403	Technik ekonomista*	52	-24	-31,6	76
27.	332203	Przedstawiciel handlowy	50	-1	-2,0	51
28.	722204	Ślusarz*	50	-13	-20,6	63
Razem			3912	-381	-8,9	4293
Razem z zawodem			7519	-447	-5,6	7966
Bez zawodu			1527	-270	-15,0	1797
Ogółem zarejestrowani			9046	-717	-7,3	9763

Źródło: PUP Nowy Targ

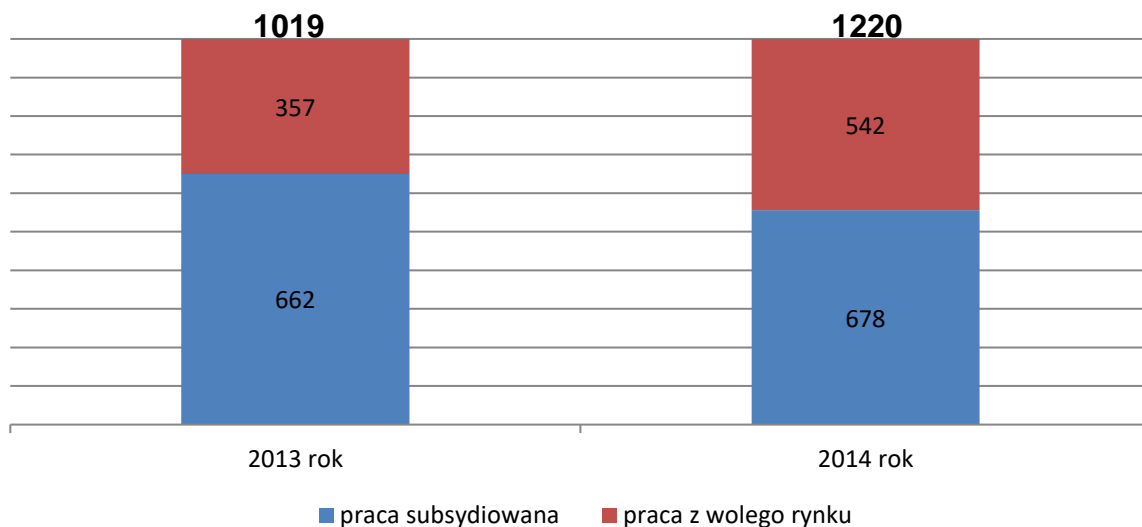
Zawody dominujące wśród osób włączanych do ewidencji bezrobotnych praktycznie w całości pokrywają się z największymi grupami zawodowymi wszystkich zarejestrowanych z zawodem. Wśród rejestrujących się bezrobotnych pojawiły się zawody mniej liczne niż w poprzednim okresie, do których w szczególności należą: *sprzedawca, stolarz, cieśla szalunkowy*.

3. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

3.1 NAPLYW OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW

W 2014 roku urząd miał do dyspozycji **1220 wolnych miejsc pracy**, było to o 20% więcej niż rok wcześniej. Wzrost ten spowodowany był większą ilością miejsc pracy z wolnego rynku. Zdecydowanie więcej ofert pochodziło od pracodawców z sektora prywatnego – 81%.

Wykres 6 Liczba zgłoszonych ofert pracy – 2013 i 2014 rok

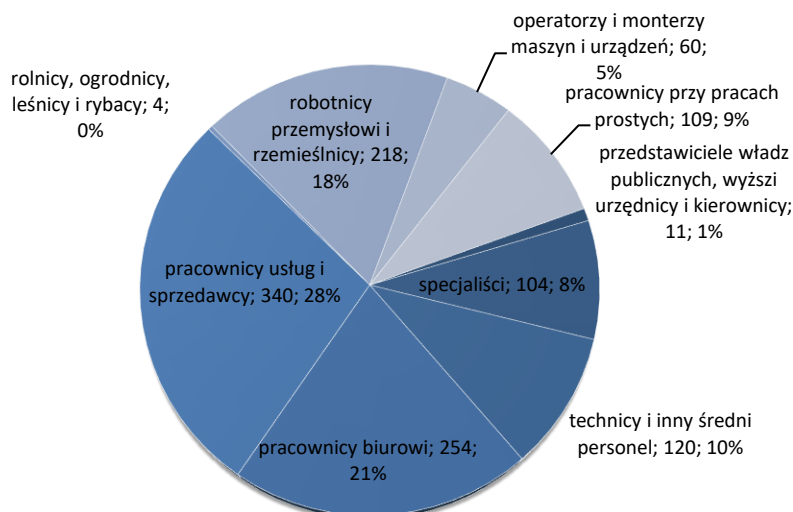
Źródło: PUP Nowy Targ

Pracodawcy najczęściej poszukiwali pracowników z następujących grup zawodowych:

- pracownicy usług i sprzedawcy,
- pracownicy biurowi,
- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy.

Razem oferty te stanowiły 67% wszystkich zgłoszonych ofert.

Wykres 7 Liczba ofert pracy wg wielkich grup zawodowych – 2014 rok

Źródło: PUP Nowy Targ

Tabela zamieszczona poniżej przedstawia wykaz zawodów, w których wpłynęło do urzędu co najmniej 20 ofert pracy. W całości pokrywają się one z najliczniejszymi grupami zawodowymi wśród bezrobotnych.

Tabela 5 Ilość ofert pracy w zawodach – 2013 i 2014

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	2014	różnica 2014-2013		2013
				ofert	%	
1.	411004	Technik prac biurowych*	119	1	0,8	118
2.	522301	Sprzedawca*	115	38	49,4	77
3.	515303	Robotnik gospodarczy	92	-23	-20,0	115
4.	931301	Robotnik budowlany	44	26	144,4	18
5.	753602	Obuwnik*	36	28	350,0	8
6.	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	35	14	66,7	21
7.	512001	Kucharz*	28	10	55,6	18
8.	753303	Szwaczka	26	18	225,0	8
9.	531202	Asystent nauczyciela przedszkola	23	3	15,0	20
10.	412001	Sekretarka	22	-5	-18,5	27
11.	514101	Fryzjer*	20	-1	-4,8	21
Razem			560	109	24,2	451
Ogółem			1220	201	19,7	1019

Źródło: PUP Nowy Targ

Wśród zawodów, w których zostało zgłoszonych 20 i więcej miejsc pracy dominowały zawody robotnicze. Te wymagające co najmniej średniego wykształcenia związane były z pracą biurową.

Największą liczbę wolnych miejsc pracy zgłoszono dla *sprzedawcy i technika prac biurowych*. Łącznie wpłynęły 234 oferty pracy w tych zawodach. Były to przede wszystkim propozycje pracy subsydiowanej (229 ofert), które dają gwarancję uzyskania co najmniej czasowego zatrudnienia.

Oferty w zawodzie *robotnika gospodarczego* były głównie ofertami w ramach prac społecznie użytecznych – 59 miejsc, po zakończeniu których osoby zatrudnione zwykle powracają do rejestru bezrobotnych.

Zawody związane z gastronomią i budownictwem (około 72 oferty pracy) były ofertami czasowymi. Większość osób zatrudnionych na tych stanowiskach jesienią kończy pracę i rejestruje się w urzędzie.

W stosunku do 2013 roku, mniej ofert wpłynęło w zawodzie *robotnik gospodarczy, sekretarka i fryzjer* natomiast znacznie wzrosło zapotrzebowanie na pracowników w zawodach: *szwaczka, obuwnik, robotnik budowlany*.

Wzrost zapotrzebowania na pracowników w zawodach *szwaczka i robotnik budowlany* przyczynił się do spadku liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tych zawodach na koniec okresu sprawozdawczego.

Ranking zawodów zgłaszanych w ofertach pracy według wskaźnika szansy uzyskania oferty daje uzupełniające informacje na temat możliwości uzyskania pracy w danym zawodzie. Wskaźnik ten policzony został jako stosunek średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych w tym zawodzie. Z zestawienia tego wynika, że w 2014 roku najtrudniej na rynku pracy miały zawody: *kierowcy samochodów osobowych i dostawczych, malarze i pokrewni, średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych, technicy nauk fizycznych i technicznych, barmani, blacharze, technicy budownictwa*. W tych zawodach wskaźnik szansy uzyskania pracy waha się od 0,0009 do 0,0023.

Do grup zawodowych o wysokim wskaźniku szansy uzyskania pracy należą: *pomocniczy personel medyczny, urzędnicy do spraw podatków, specjaliści diagnostyki laboratoryjnej, lekarze dentyści specjaliści, asystenci nauczycieli*. W tych zawodach wskaźnik waha się od 0,6296 do 0,4259.

3.2 NAPLYW OFERT PRACY WEDŁUG SEKCJI PKD

Według danych GUS na dzień 31.12.2013 r. w powiecie nowotarskim było zarejestrowanych 14 810 podmiotów gospodarczych. Wśród nich 96% stanowiły podmioty małe, zatrudniające do 9 osób. W ciągu 2013 roku w powiecie nowotarskim zarejestrowanych zostało 1610 nowych jednostek gospodarczych, natomiast 1328 zostało wykreślonych z rejestru. W porównaniu do 2012 roku ilość podmiotów gospodarczych wzrosła o 1,7% (246 podmiotów). Najwięcej podmiotów gospodarczych w powiecie nowotarskim działa w sekcjach: handel hurtowy i detaliczny; naprawy, przetwórstwo przemysłowe, budownictwo oraz transport i gospodarka magazynowa.

Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej przez pracodawcę działalności według PKD, w 2014 do urzędu najwięcej ofert zgłoszono w sekcjach:

- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 249 miejsc pracy (20% wszystkich zgłoszonych),
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne – 213 miejsc pracy (17% wszystkich zgłoszonych),
- przetwórstwo przemysłowe – 157 miejsc pracy (13% wszystkich zgłoszonych),
- budownictwo – 126 miejsc pracy (10% wszystkich zgłoszonych).

Łącznie było to 61% wszystkich zgłoszonych wolnych miejsc pracy.

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH, W RÓWNOWADZE I NADWYŻKOWYCH

Zawód deficytowy to zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawód nadwyżkowy to zawód, w którym liczba osób poszukujących pracy jest wyższa, niż zapotrzebowanie na ten zawód na rynku pracy.

Zawody deficytowe i nadwyżkowe określone są za pomocą **wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu)** zawodów mierzonej stosunkiem średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, w badanym okresie. Przyjmuje się, że:

- zawody o wskaźniku wyższym niż 1,1 to zawody deficytowe,
- zawody o wskaźniku mieszczącym się w przedziale 0,9 do 1,1 to zawody zrównoważone,
- zawody o wskaźniku mniejszym od 0,9 to zawody nadwyżkowe.

4.1 ZAWODY DEFICYTOWE

Spośród zawodów, w których zgłoszono w 2014 roku oferty pracy lub zarejestrowali się bezrobotni odnotowano 75 **zawodów deficytowych**, tzn. te, w których występowała przewaga zgłoszonych ofert pracy nad liczbą osób bezrobotnych. Poniżej zamieszczona tabela nie zawiera wszystkich omawianych zawodów. Pominięte zostały te, w których na zgłoszoną ofertę pracy nie było zarejestrowanego ani jednego bezrobotnego.

W rankingu zawodów deficytowych najliczniej reprezentowaną wielką grupą zawodów była grupa *technicy i inny średni personel*, z której pochodziło 6 zawodów. Najwyższy wskaźnik intensywności deficytu osiągnął zawód **florysta**. Na ostatnim miejscu w rankingu znalazł się zawód **kierownik supermarketu**.

Tabela 6 Ranking zawodów deficytowych

Lp	Kod zawodu	Zawód	Ilość ofert	Ilość osób rejestrujących się	Wskaźnik intensywności deficytu zawodu
1.	343203	Florysta*	5	1	5,0000
2.	331203	Referent (asystent) bankowości	4	1	4,0000
3.	751107	Wędliniarz*	6	2	3,0000
4.	754301	Brakarz wyrobów przemysłowych	3	1	3,0000
5.	932913	Sortowacz	12	4	3,0000
6.	531202	Asystent nauczyciela przedszkola	23	8	2,8750
7.	333105	Spedytor	5	2	2,5000
8.	343301	Bibliotekarz*	5	2	2,5000
9.	412001	Sekretarka	22	9	2,4444
10.	243103	Menedżer produktu	2	1	2,0000
11.	243305	Specjalista do spraw sprzedaży	10	5	2,0000
12.	311508	Technik mechanik maszyn i urządzeń	4	2	2,0000
13.	522303	Sprzedawca w branży przemysłowej	2	1	2,0000
14.	532902	Pomoc dentystyczna	2	1	2,0000
15.	961301	Robotnik oczyszczania miasta	2	1	2,0000
16.	411004	Technik prac biurowych*	119	69	1,7246
17.	242307	Specjalista do spraw kadr	5	3	1,6667
18.	332101	Agent ubezpieczeniowy	5	3	1,6667
19.	142004	Kierownik supermarketu	3	2	1,5000

Źródło: PUP Nowy Targ

W odniesieniu do danych za 2013 rok, na liście powtórzyło się pięć zawodów: asystent nauczyciela przedszkola, spedytor, sekretarka, technik prac biurowych, agent ubezpieczeniowy.

4.2 ZAWODY W RÓWNOWADZE

W zawodach zrównoważonych, w których liczba ofert pracy jest zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych, dominowały zawody nierobotnicze. Najwięcej pochodziło z wielkiej grupy zawodowej *pracownicy usług i sprzedawcy oraz robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy*.

Tabela 7 Ranking zawodów zrównoważonych

Lp	Kod zawodu	Zawód	Ilość ofert	Ilość osób rejestrujących się	Wskaźnik intensywności deficytu / nadwyżki zawodu
1.	811105	Operator koparko – ładowarki	11	10	1,1000
2.	515303	Robotnik gospodarczy	92	88	1,0455
3.	233009	Nauczyciel języka francuskiego	1	1	1,0000
4.	242108	Specjalista do spraw logistyki	1	1	1,0000
5.	243302	Opiekun klienta	3	3	1,0000
6.	325101	Asystentka stomatologiczna*	3	3	1,0000
7.	341201	Asystent osoby niepełnosprawnej*	1	1	1,0000
8.	341204	Opiekunka środowiskowa*	1	1	1,0000
9.	343302	Pracownik galerii / muzeum	1	1	1,0000
10.	422201	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	1	1	1,0000
11.	441202	Kurier	2	2	1,0000
12.	511304	Przewodnik turystyczny terenowy	2	2	1,0000
13.	524903	Ekspedient w punkcie usługowym	1	1	1,0000
14.	531104	Opiekunka dziecięca domowa	1	1	1,0000
15.	532901	Pomoc apteczna	1	1	1,0000
16.	611306	Ogrodnik terenów zieleni	1	1	1,0000
17.	711902	Monter reklam	2	2	1,0000
18.	723104	Mechanik samochodów ciężarowych	1	1	1,0000
19.	723303	Mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych	1	1	1,0000
20.	741104	Elektryk budowlany	1	1	1,0000
21.	814104	Wulkanizator	3	3	1,0000
22.	962201	Pracownik prac dorywczych	1	1	1,0000
23.	712303	Tynkarz	10	11	0,9091

Źródło: PUP Nowy Targ

4.3 ZAWODY NADWYŻKOWE

Zawody nadwyżkowe, czyli te, w których wystąpiła przewaga rejestrujących się bezrobotnych nad liczbą zgłoszonych ofert objęły 116 zawodów. Poniżej zamieszczona tabela zawiera 30 zawodów z najwyższym wskaźnikiem intensywności nadwyżki zawodu. Wśród nich najliczniej występowały zawody wielkiej grupy *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* – 13 zawodów. Zawodem najbardziej nadwyżkowym był zawód **kucharz małej gastronomii**.

Tabela 8 Ranking zawodów nadwyżkowych

Lp	Kod zawodu	Zawód	Ilość ofert	Ilość osób rejestrujących się	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodu
1	512002	Kucharz małej gastronomii*	1	140	0,0071
2	311204	Technik budownictwa*	1	76	0,0132
3	741103	Elektryk*	1	66	0,0152
4	832202	Kierowca samochodu dostawczego	1	55	0,0182
5	723105	Mechanik samochodów osobowych	1	42	0,0238
6	513202	Barman	1	38	0,0263
7	234201	Nauczyciel przedszkola	1	35	0,0286
8	261906	Prawnik legislator	1	29	0,0345
9	723103	Mechanik pojazdów samochodowych*	5	142	0,0352
10	711501	Cieśla*	9	243	0,0370
11	213303	Specjalista ochrony środowiska	1	25	0,0400
12	522305	Technik handlowiec*	1	25	0,0400
13	216101	Architekt	3	71	0,0423
14	751201	Cukiernik*	2	45	0,0444
15	311513	Technik pojazdów samochodowych*	1	22	0,0455
16	263102	Ekonomista	1	20	0,0500
17	713102	Malarz budowlany	1	18	0,0556
18	311303	Technik elektryk*	1	16	0,0625
19	713203	Lakiernik samochodowy	1	15	0,0667
20	235107	Pedagog	1	14	0,0714
21	721306	Blacharz samochodowy*	1	14	0,0714
22	911202	Palacz pieców zwykłych	1	14	0,0714
23	911207	Sprzątaczką biurowa	4	55	0,0727
24	811104	Operator koparki	1	13	0,0769
25	962902	Dozorca	1	13	0,0769
26	711202	Murarz*	12	154	0,0779
27	753105	Krawiec*	6	77	0,0779
28	722204	Ślusarz*	4	50	0,0800
29	741101	Elektromonter instalacji elektrycznych	2	25	0,0800
30	752205	Stolarz*	10	119	0,0840

Źródło: PUP Nowy Targ

Wśród 30 zawodów z najwyższym wskaźnikiem intensywności nadwyżki, połowa powtórzyła się z roku poprzedniego. Do zawodów tych należą: *kucharz małej gastronomii, elektryk, kierowca samochodu dostawczego, mechanik samochodów osobowych, prawnik legislator, cieśla, technik handlowiec, architekt, cukiernik, ekonomista, pedagog, dozorca, krawiec, stolarz.*

5. PODSUMOWANIE

Rok 2014 roku to okres spadku liczby zarejestrowanych bezrobotnych i wzrostu liczby zgłoszonych wolnych miejsc pracy. Wpływające oferty pracy w głównej mierze tworzone były przy udziale środków z Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego.

Najczęściej występujące zawody wśród bezrobotnych to: sprzedawca, robotnik budowlany, kucharz małej gastronomii, robotnik gospodarczy, fryzjer, murarz, pomoc kuchenna, kucharz. Zawody te pokrywają się z zawodami napływającymi do rejestru oraz w dużej części z zawodami, w których najliczniej zgłaszane są oferty pracy. Zawody te charakteryzują: duża fluktuacja, krótkookresowe zatrudnienie oraz niski poziom wykształcenia.

Spadła liczba osób długotrwale bezrobotnych. Spośród zawodów generujących długotrwale bezrobocie największy udział mają zawody: robotnik gospodarczy, krawiec, technik prac biurowych, obuwnik przemysłowy, sprzątaczką biurowa, szwaczka, ślusarz. Ich odsetek w ogólnej liczbie zarejestrowanych w zawodzie przekracza 50%.

W grupie specjalistów sytuacja znacznie się polepszyła. Blisko 8% spadła liczba zarejestrowanych w grupie, a liczba wpływających ofert pracy w tej grupie wzrosła o 65%. W 2014 roku na jedną ofertę pracy z grupy specjalistów przypadało 5,9 osoby, podczas gdy rok wcześniej 10,6 osoby. Oferty pracy z tej grupy dotyczyły głównie zawodów związanych z edukacją i handlem.

Oferty pracy, które wpłynęły w 2014 roku do urzędu, w dużej mierze nie dają stałego zatrudnienia. Głównie dotyczą one zatrudnienia czasowego lub subsydiowanego, obejmują zawody: technik prac biurowych, sprzedawca, robotnik gospodarczy, robotnik budowlany, obuwnik, kierowca samochodu ciężarowego, kucharz, szwaczka.

Lista zawodów nadwyżkowych znacznie przewyższa liczbę zawodów deficytowych. Na liście zawodów nadwyżkowych dominują te nie wymagające wysokich kwalifikacji, należą do nich m.in.: kucharz małej gastronomii, elektryk, kierowca samochodu dostawczego, mechanik samochodów osobowych, barman, cieśla. Natomiast deficytowość występuje wśród zawodów wymagających co najmniej średniego wykształcenia, i należą do nich. m.in.: referent bankowości, asystent nauczyciela przedszkola, bibliotekarz, sekretarka, menadżer produktu,

specjalista do spraw sprzedaży, technik mechanik maszyn i urządzeń, technik prac biurowych, specjalista do spraw kadr, kierownik supermarketu, agent ubezpieczeniowy.

Raport zawodów deficytowych i nadwyżkowych oparty jest wyłącznie na danych statystycznych. Nie uwzględnia dodatkowych umiejętności czy uprawnień posiadanych przez osoby bezrobotne, które dają możliwości podejmowania pracy w innym zawodzie.

6. SPIS WYKRESÓW I TABEL

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Struktura osób bezrobotnych – stan na dzień 31.12.2014.....	5
Wykres 2 Struktura osób bezrobotnych według wielkich grup zawodowych – stan na 31.12.2014.....	6
Wykres 3 Bezrobotni poprzednio pracujący według czasu pozostawania bez pracy – stan na 31.12.2014.....	10
Wykres 4 Struktura osób bezrobotnych rejestrujących się w 2014 roku.....	11
Wykres 5 Napływ bezrobotnych według wielkich grup zawodów w 2014 roku	12
Wykres 6 Liczba zgłoszonych ofert pracy – 2013 i 2014 rok.....	14
Wykres 7 Liczba ofert pracy wg wielkich grup zawodowych – 2014 rok	14

SPIS TABEL

Tabela 1 Lista zawodów, w których zarejestrowanych było co najmniej 40 osób – stan na 31.12.2014.....	7
Tabela 2 Zawody bezrobotnych według liczby osób zarejestrowanych (co najmniej 40 osób) – stan na 31.12.2013 i 31.12.2014.....	8
Tabela 3 Zawody długotrwale bezrobotnych według liczby osób zarejestrowanych (30 osób i więcej) – stan na 31.12.2013 i 31.12.2014.....	10
Tabela 4 Lista zawodów, w których zarejestrowało się co najmniej 50 osób – 2013 i 2014 rok.....	12
Tabela 5 Ilość ofert pracy w zawodach – 2013 i 2014	15
Tabela 6 Ranking zawodów deficytowych	19
Tabela 7 Ranking zawodów zrównoważonych	20
Tabela 8 Ranking zawodów nadwyżkowych	21